

94-182

LGEMENE BIJSTANDSWET

Een serie van
brochures over de
zakelijke kant van de
beroepspraktijk voor
mensen die werkzaam
zijn in de podiumsector

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Kunstenbond FNV

HET SPEL EN DE
K
N
I
K
K
E
R
S

351.84:364.422:792:78:7.071 (094.5)

ALGEMENE BIJSTANDSWET

94-182

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

VOORAF

De in deze brochure opgenomen informatie is gebaseerd op de Algemene Bijstandswet die in 1963 van kracht is geworden. Deze wet wordt in de naaste toekomst vervangen door een Nieuwe Algemene Bijstandswet. In deze wet zullen vereenvoudigingen worden doorgevoerd en een aantal bepalingen en voorwaarden zullen worden aangescherpt.

Op dit moment, voorjaar 1993, is de nieuwe wettekst nog niet in de Tweede Kamer behandeld, zodat er nog weinig te zeggen valt over wat er nu precies gaat veranderen en wat die veranderingen betekenen voor bijvoorbeeld: werken met behoud van uitkering door podium- en andere kunstenaars, de tijdsduur dat een beroep op de bijstand kan worden gedaan voordat omscholing wordt vereist, enz.

Wel duidelijk is dat de nieuwe wet beter moet aansluiten bij de behoefte van de individuele uitkeringsgerechtigde en dat de nadruk wordt gelegd op het zoveel mogelijk voorzien in eigen onderhoud. Daartoe worden ondermeer de volgende wijzigingen en aanpassingen ingevoerd:

- gemeentes krijgen grotere bevoegdheden bij het verlenen van bijzondere bijstand;
- de bijstand moet zoveel mogelijk een tijdelijk karakter dragen, dat betekent in principe sollicitatieplicht voor elke bijstandsontvanger en afschaffing van de RWW;
- de vrijlatingsregelingen bij bijverdiensten komen te vervallen. In plaats daarvan krijgen de gemeentes de mogelijkheid om via premies het verkrijgen van werk of het volgen van een opleiding te stimuleren;
- de rente bij de aflossing van een krediethypotheek komt te vervallen. De aflossingsperiode wordt van 25 jaar teruggebracht naar ten hoogste 10 jaar;
- de nieuwe ABW gaat alleen gelden voor Nederland. In het buitenland kan geen beroep meer worden gedaan op bijstand. Bij problemen in het buitenland moet een beroep gedaan worden op regelingen ter plaatse of moet naar Nederland worden teruggekeerd.

Zodra bekend is wat de nieuwe wet voor consequenties heeft op de beroepsuitoefening van podiumkunstenaars zal een aanvullende informatie op deze brochure worden uitgegeven.

ALGEMEEN

Als men niet of maar ten dele in het eigen onderhoud kan voorzien, kan een beroep op een uitkering ingevolge de Algemene Bijstandswet (de ABW) worden gedaan.

De Algemene Bijstandswet fungeert als een vangnet voor degenen die niet of niet geheel

kunnen voorzien in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan door te leven van eigen vermogen, van verdiend loon, van verkregen honorarium of van een uitkering door één van de sociale verzekeringen.

- Bij het besluit of bijstand wordt toegekend wordt gekeken naar het **verantwoordelijkheidsbesef** van de aanvrager: de aanvrager moet moeite doen om weer zo snel en zoveel mogelijk in zijn eigen onderhoud te voorzien.
- Er wordt bij het bepalen van de hoogte van de uitkering **geen relatie gelegd met de hoogte van het (vroegere) inkomen**, zoals in de sociale verzekeringswetten, als WW, WAO en Ziektewet. Bijstand wordt altijd verleend als men niet meer over de middelen beschikt om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. Reden daarvan kan zijn het wegvallen van een geregeld inkomen maar ook onverwachte kosten. De Bijstandswet voorziet dus niet alleen in regelmatige uitkeringen maar ook in incidentele bijstand voor bijzondere kosten van bestaan. (**bijzondere bijstand**)
- De verleende bijstand is in principe **aanvullend**. Dat betekent dat er pas sprake kan zijn van bijstand als met eigen inkomen en/of vermogen niet in het bestaan kan worden voorzien. Dus is het inkomen van een echtgenoot, partner of kinderen medebepalend voor het recht op en hoogte van de uitkering. Er wordt ook rekening gehouden met het eigen vermogen en een eigen huis. Daarom kan er ook pas een beroep op incidentele bijstand worden gedaan als er geen beroep op een andere regeling mogelijk is, (**voorliggende voorziening**) zoals bijv. huursubsidie, WW-uitkering, ziekenfonds etc.
- De bijstand is **individueel** gericht. Om ervoor te zorgen dat gelijke gevallen ook gelijk behandeld worden zijn wel zogenaamde Rijksgroepregelingen ingesteld. De bekendste is de Rijksgroep Werkloze Werknemers de RWW. Andere zijn groepsregelingen voor gepatrieerden, ambonnezen, oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en zelfstandigen.

TOEKENNING VAN BIJSTAND

De uitvoering van de Algemene Bijstandswet is door de Rijksoverheid opgedragen aan het college van Burgemeester en Wethouders van de Gemeentes. Bij gemeentes boven de 50.000 inwoners kan de Gemeenteraad, het College van B&W machtigen een Sociale Dienst in te stellen om de uitvoering van de ABW op zich te nemen. Het college van B&W blijft echter verantwoordelijk zodat een eventueel bezwaarschrift altijd aan het college moet worden gericht.

De bijstand moet schriftelijk worden aangevraagd. De aanvrager hoeft niet dezelfde te zijn als de persoon voor wie bijstand wordt aangevraagd. De laatste moet wel met de aan-

vraag hebben ingestemd. Bijstand wordt verleend door de gemeente waarin de aanvrager zich bevindt; hij hoeft daar dus niet ingeschreven te staan. Bijstand kan al worden aangevraagd als te voorzien is dat op korte termijn niet meer in het eigen onderhoud kan worden voorzien. Bijstand met terugwerkende kracht wordt in het algemeen niet verleend. Op een aanvraag voor bijstand volgt een schriftelijke bevestiging. Binnen een maand moet een schriftelijke beschikking worden gezonden. In die beschikking moet worden medegedeeld of bijstand wordt verleend en hoeveel. De beschikking moet ook een motivering van het besluit bevatten. Tevens moeten daarin de aan de bijstand te stellen voorwaarden worden opgenomen. Vermeld moet worden dat tegen de beschikking en de gestelde voorwaarden een bezwaarschrift kan worden ingediend bij het College van B&W.

Er zijn vier mogelijkheden:

- de gevraagde bijstand wordt verleend
- de gevraagde bijstand wordt gedeeltelijk verleend
- de gevraagde bijstand wordt geheel of gedeeltelijk in een andere vorm verleend
- de gevraagde bijstand wordt niet verleend

voorwaarden

Afhankelijk van de vorm van bijstand kunnen aan het verlenen daarvan een aantal voorwaarden worden gesteld. In ieder geval moet de aanvrager moeite gaan doen of blijven doen om weer in het eigen onderhoud te voorzien door zich beschikbaar te stellen op de arbeidsmarkt: voldoen aan de zgn. sollicitatieplicht en passend werk aanvaarden en/of een opleiding gaan volgen. Men moet dus ingeschreven staan bij het Arbeidsbureau. Van deze voorwaarde kan alleen worden afgeweken als er een medische, sociale of andere dringende reden aangevoerd kan worden. Zo hoeven bijv. 'bijstandsmoeders' en mensen die onder de regeling voor het B(ijstandsbesluit) Z(elfstandigen) vallen niet te solliciteren. (zie voor de BZ-regeling verder in deze brochure)

Buiten deze algemene eis kunnen B&W ook andere voorwaarden stellen bij het verlenen van bepaalde vormen van bijstand.

Bijv.: het aanvaarden van goedkopere woonruimte, het overleggen van betalingsbewijzen, het beëindigen van een onrendabel bedrijf of het innen van vorderingen op derden. Niet geëist mag worden dat de aanvrager zelf achter alimentatie- en/of andere onderhoudsverplichtingen aangaat. Verder mogen de voorwaarden de staatkundige vrijheid, de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging van de aanvrager niet beperken. Tenslotte moeten de voorwaarden verband houden met de vorm van de verleende bijstand.

passend werk

Passend werk moet worden aanvaard. De Sociale Dienst beslist of het aangeboden werk

passend is. Rekening wordt gehouden met opleiding, ervaring, capaciteiten, vroeger verricht werk en persoonlijke omstandigheden. Bij langere werkloosheid gelden strengere regels ten aanzien van hoogte beloning, niveau en plaats van de werkzaamheden.

sancties

Als niet aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan dan kan de bijstand gekort of beëindigd worden. Voordat er tot beëindiging wordt overgegaan moet er wel sprake zijn van ernstig verwijtbaar gedrag. Bijv. het niet voldoen aan de voorwaarden als reeds een strafkorting is opgelegd.

Als blijkt dat niet aan de voorwaarden is voldaan kan de bijstand of een deel daarvan ook met terugwerkende kracht worden opgeëist of 'verhaald'.

Voorbeelden van sancties:

- korting van 5% gedurende een maand als men niet staat ingeschreven bij het Arbeidsbureau of als de inschrijving niet tijdig wordt verlengd;
- korting van 10% gedurende een maand als niet wordt meegewerkt aan en onderzoek naar mogelijk werk;
- korting van 20% gedurende een maand als passende scholing wordt geweigerd;
- korting van 20% gedurende twee maanden bij niet aanvaarden van passend werk;
- als binnen een jaar weer niet aan de verplichtingen wordt voldaan kan de periode waarover wordt gekort worden verdubbeld;
- bij zeer verwijtbaar gedrag kan de uitkering voor drie maanden worden stopgezet.

Bij het vaststellen van de sanctie wordt rekening gehouden met de individuele positie van de uitkeringsgerechtigde. (bij hoge woonlasten mogen de sancties bijv. slechts beperkt worden opgelegd)

BIJSTAND EN ZIEKTEKOSTENVERZEKERING

Mensen met een bijstandsuitkering zijn verplicht verzekerd voor het ziekenfonds. De Sociale Dienst houdt de ziekenfondspremie in op de bruto-uitkering en draagt deze af aan het ziekenfonds. Daarnaast is er nog een nominale premie die zelf moet worden betaald. Soms wordt die door de Sociale Dienst automatisch op de uitkering ingehouden, als degene die bijstand ontvangt de Sociale Dienst daartoe machtigt. Ook de AWBZ kent een nominale premie. Deze kan, na machtiging, ook door de Sociale Dienst worden ingehouden.

Degene die verplicht verzekerd is moet zichzelf bij het ziekenfonds aan- en afmelden.

TERUGVORDERING EN VERHAAL VAN BIJSTAND

In bepaalde gevallen moet de Sociale Dienst eenmaal verleende bijstand geheel of gedeeltelijk van de bijstandgerechtigde terugvorderen. Alleen als de bijstandtrekker instemt met een voorstel tot terugvordering (minnelijke schikking), kan een terugbetalingsregeling worden getroffen. Anders moet de rechter hierover beslissen. Dan moeten B&W dus een gerechtelijke procedure starten bij de kantonrechter. Als het om bedragen hoger dan f 2.500,- gaat is hoger beroep mogelijk.

Verrekening van ten onrechte in het verleden gedane uitkeringen mag niet plaatsvinden met mogelijk toekomstige uitkeringen. Een uitzondering op deze regel vormt de leenbijstand. Blijkt vijf jaar of langer na het ontvangen van de bijstand dat niet aan de voorwaarden werd voldaan dan is verhaal niet meer mogelijk.

Ten onrechte verstrekte bijstand kan niet alleen worden teruggevorderd bij betrokkene zelf, maar ook worden verhaald op zijn gezinsleden, nalatenschap, onderhoudsplichtige of begiftigde.

terugvordering van betrokkene

Er zijn verschillende redenen op grond waarvan bijstand bij de betrokkene kan worden teruggevorderd:

- Terugvordering is mogelijk als er sprake is van het al dan niet opzettelijk verstrekken van onjuiste gegevens. In dit geval kan alleen het deel van de bijstand teruggevorderd worden dat niet zou zijn verleend als van juiste informatie sprake geweest zou zijn.
- Zoals gezegd kan ook teruggevorderd worden als niet aan de gestelde voorwaarden is voldaan. In dit geval is het ook mogelijk dat de bijstand wordt gekort of zelfs wordt beëindigd.
- Als bijstand nodig was op grond van het feit dat betrokkene onvoldoende blijkt heeft gegeven van verantwoordelijkheidsbesef dan kan ook terugvordering plaatsvinden. Bijv. iemand heeft nagelaten een ziekteverzekering te sluiten en wordt nu geconfronteerd met voor hem onbetaalbare doktersrekeningen.
- Als voor een bepaald doel bijstand is verstrekt en later blijkt dat er voor dat doel of over die periode alsnog geld ter beschikking komt, bijv. na het beschikbaar komen van een erfenis, kan een terugvorderingsprocedure worden ingesteld.

verhaal op onderhoudsplichtigen

Verhaal op onderhoudsplichtigen is mogelijk als de onderhoudsplichtige zijn plichten geheel of gedeeltelijk niet nakomt. Dat kan gelden voor degene die zijn onderhoudsplicht t.o.v. zijn echtgenoot of kind niet nakomt maar ook voor het (minderjarige) kind dat zijn

onderhoudsplicht jegens zijn ouder(s) niet nakomt. Als bij de bepaling van de hoogte van de bijstand geen rekening is gehouden met de opbrengsten van het vermogen van minderjarige kinderen dan kan dat ook aanleiding zijn tot het instellen van verhaal.

verhaal op de (ex)echtgenoot

Ook als ter gelegenheid van ontbinding van het huwelijk of scheiding van tafel en bed een zgn. nihilbeding is afgesloten, waarin dus is overeengekomen dat geen alimentatie behoeft te worden betaald, mogen de Sociale Diensten hiermee geen rekening houden en zal de ex-partner worden aangesproken. De hoogte van het verhaalbedrag wordt vastgesteld aan de hand van de wettelijk voorgeschreven zogenaamde 'tremanormatiek': de hoogte van het te verhalen bedrag is in principe gelijk aan het bedrag dat de rechter zou hebben vastgesteld als van alimentatie sprake zou zijn geweest.

Bij de vaststelling wordt uiteraard rekening gehouden met de inkomenspositie van degene op wie verhaald wordt. Verhaal vindt plaats tot 12 jaar na de ontbinding van het huwelijk. Verhaal gaat eerst in, nadat de Sociale Dienst tot verhaal heeft besloten. Gaat degene op wie verhaald wordt niet in op het voorstel van de Sociale Dienst, dan wordt een gerechtelijke procedure gestart. De rechter zal dan vaststellen of en zo ja, hoeveel verhaald mag worden. Het verhaal gaat met terugwerkende kracht in op het moment waarop de Sociale Dienst het verhaal heeft ingesteld. Hoger beroep is mogelijk.

Omdat samenwonenden ten opzichte van elkaar geen wettelijke onderhoudsplicht hebben, is bij verbreking van de samenwoning ook geen verhaal mogelijk.

verhaal op nalatenschap

Verhaal op de nalatenschap kan plaatsvinden tenzij de langstlevende echtgenoot of, ten tijde van het overlijden, de bij de overledene inwonende kinderen meer rechten kunnen doen gelden op de nalatenschap dan de Sociale Dienst.

verhaal van bijstand na schenking

Heeft de bijstandstrekker een schenking aan een derde gedaan, dan kan de bijstand tot de hoogte van die schenking op degene die de schenking heeft ontvangen worden verhaald. Als echter kan worden aangetoond dat ten tijde van de schenking de noodzaak van bijstand (nog) niet kon worden voorzien dan kan verhaal niet plaatsvinden. Het is niet van belang hoelang geleden de schenking plaatsvond. Aangetoond moet alleen worden dat de schenking niet plaatsvond met de bedoeling om het 'opeten' van eigen vermogen te voorkomen.

VORMEN VAN BIJSTAND

Er zijn verschillende vormen van bijstand te onderscheiden:

- periodieke bijstand ter bestrijding van de noodzakelijke kosten van bestaan.
- periodieke of incidentele bijstand voor het voldoen van bijzondere bestaanskosten.
- bijstand om niet en leenbijstand.

bijstand voor bestrijding kosten van bestaan

Dit is de meest voorkomende vorm van bijstand. In theorie wordt de hoogte van deze periodieke bijstand bepaald aan de hand van de individuele omstandigheden van de aanvrager. In de praktijk zal het verschil in bijstandshoogte alleen bepaald worden door het feit of men alleenstaand dan wel gehuwd is of samenwoont. Daarbij wordt rekening gehouden met eventuele andere inkomsten en eigen vermogen.

bijstand voor bijzondere bestaanskosten van incidentele aard

Vele gemeentes kennen tegenwoordig een vorm van bijzondere bijstandsverlening waarbij na overschrijding van een bepaald bedrag aan uitgaven voor bijv. bibliotheek, zwembad en krante-abonnement, maar ook voor cursussen etc., de rest door de Bijstand wordt bijgepast. Soms worden ook boekjes met kortingkaarten voor bepaalde evenementen verstrekt. Daarnaast kan het voorkomen dat incidentele bijstand wordt verleend voor het dekken van noodzakelijke kosten voor diëet, huishoudelijke hulp, etc.

Om voor een incidentele bijstand in aanmerking te komen is het niet noodzakelijk dat de aanvrager al gebruik maakt van de periodieke bijstand voor de algemene bestaanskosten. Ook mensen met een inkomen, dat niet voldoende is om deze extra kosten te kunnen betalen, kunnen een beroep doen op deze vorm van bijstandverlening.

bijstand om niet of op leenbijstand

In het algemeen wordt bijstand altijd om niet verstrekt m.a.w. de bijstand heeft niet te worden terugbetaald als weer over een ruimer inkomen kan worden beschikt. Soms echter wordt een geldlening gegeven. Zo kan men als men onder de BZ-regeling valt (zie bldz. 15), een geldlening krijgen voor bedrijfskapitaal en/of de aanschaf van duurzame gebruiksgoederen. Ook zelfstandigen, waarvan het inkomen op jaarbasis nog niet te bepalen is, kunnen geheel of gedeeltelijk in aanmerking komen voor een leenbijstand. Daarnaast kan aan een bezitter van een eigen huis een 'krediethypotheek' verstrekt worden als in redelijkheid niet kan worden verlangd dat de bijstandstrekker zijn huis verkoopt en ook het verkrijgen van een extra hypotheek op de kapitaalmarkt niet mogelijk is. Zie hiervoor bldz. 11 onder **bijstand en eigen huis**.

Tenslotte kan men ook een leenbijstand krijgen voor huisraad of een onvoorziene verhuizing, maar alleen als geen lening bij een bank of de volkscredietbank kan worden afgesloten.

Voor leenbijstand wordt geen rente berekend en de lening moet binnen drie jaar zijn afgelost. Heeft men een maandelijkse bijstandsuitkering dan mag maar 10% van het maandbedrag worden afgelost.

HOOGTE VAN DE BIJSTAND

Bij de verstrekking van de Bijstand gelden **normbedragen**. Deze normbedragen zijn vastgelegd in het **Besluit Landelijke Normering**. De hoogte van de Bijstand wordt bepaald door de leefomstandigheden. De bijstandsuitkering is afgeleid van het minimumloon. Echtparen met of zonder kinderen krijgen 100% van het netto-minimumloon, per 1 januari 1993 vastgesteld op *f* 1.760,31 per maand. Alleenstaande ouders met kinderen krijgen 90% ofwel *f* 1.584,28 per maand. Alleenstaanden krijgen 70% van het netto-minimumloon: *f* 1.232,22 per maand. Voor woningdelers bedraagt het percentage 60%, wat per maand een uitkering van *f* 1.046,56 oplevert.

Voor personen tot 21 jaar en schoolverlaters tot 27 jaar gelden andere regels en (lagere) bedragen. (zie onder **schoolverlaters**).

Bij de vaststelling van deze normbedragen is voornamelijk gekeken naar de woonkosten. Daarom is bijv. de hoogte van de bijstand voor alleenstaanden niet vastgesteld op de helft van die voor gehuwden, etc. Naast de periodieke (maandelijkse) uitkeringen wordt eenmaal per jaar, in juni, een vacantiemitkering betaald. Deze vacantiemitkering is gebaseerd op resp. *f* 96,26, *f* 86,63, en *f* 67,38 per maand voor gezinnen, één-ouder gezinnen, en alleenstaanden boven 23 jaar.

Bovenstaande bedragen zijn minimum-normen. Dat betekent dat deze bedragen slechts worden uitbetaald als er verder geen inkomen of vermogen beschikbaar is. Niet alleen het inkomen of vermogen van de aanvrager geldt maar ook dat van de partner.

Als kinderen een eigen inkomen hebben wordt van dat inkomen slechts een 'redelijke bijdrage aan de gezinskosten' (kostgeld) in aanmerking genomen. Voor meerderjarige kinderen is dat bedrag vastgesteld op *f* 185,66 per maand, zijnde de voordeursdelerkorting. Voor minderjarige kinderen wordt kostgeld alleen in aanmerking genomen als hun inkomen beduidend hoger is dan het bijstands-normbedrag voor thuiswonende minderjarigen. Omdat de bijstand aan echtgenoten aan beiden gelijkelijk toekomt, kan desgewenst aan elk van de echtgenoten de helft van de gezinsbijstand worden uitbetaald.

gezinsbijstand en met gezin gelijkgestelden

Onder een gezin wordt verstaan een echtpaar, een echtpaar met kinderen en een alleenstaande vrouw of man met kinderen. De gezinsomstandigheden zijn bepalend voor de hoogte van de bijstand, dus wordt bij de bepaling van de hoogte van de bijstand rekening gehouden met het gezamenlijke inkomen of vermogen van de gezinsleden. (zie boven).

Andere samenlevingsvormen kunnen met een gezin worden gelijkgesteld. Als twee personen samenwonen, dan wordt aan elk 50% van het netto-minimumloon uitgekeerd. Het recht op bijstand van de ene partner wordt beïnvloed door het inkomen van de ander. Als dat inkomen meer bedraagt dan 50% van het netto-minimumloon vindt verrekening plaats.

Om te bepalen of er sprake is van samenwonen gaat men uit van het begrip 'voeren van een gemeenschappelijke huishouding'.

Hiervan is sprake als de samenwoning duurzaam is en er wordt voorzien in een gemeenschappelijke huisvesting en het gezamenlijk bekostigen van de huishouding. De zgn. LAT-relaties, waarbij elk der partners een eigen huishouding blijft voeren en een eigen woonruimte heeft, valt dus buiten gelijkstelling aan het gezin. Als tot samenwoning wordt overgegaan dan heeft dat pas na drie maanden gevolg voor de bijstelling van de bijstand.

(kennismakingsperiode)

de woningdelersnorm

Zoals hierboven reeds is vermeld krijgen woningdelers een Bijstand ter hoogte van maximaal 60% van het netto-minimumloon. Dit heeft te maken met het woonkostenvoordeel dat woningdelers zouden hebben. Mensen zonder woonlasten, zoals krakers, kunnen nog verder worden gekort. Als er sprake is van kostgangerschap of onderhuur dan vindt geen woningdelerskorting plaats. Wel geldt deze norm voor samenwonende familieleden, behalve als men op commerciële basis gezamenlijk een zelfstandige woning bewoont. Het inkomen of vermogen van degene met wie men 'woningdeelt' wordt niet in aanmerking genomen.

jongeren tot 21 en schoolverlaters tot 27 jaar

Voor jongeren van 18 tot 21 jaar gelden aparte normbedragen voor thuis- en uitwonenden. Een jongere wordt alleen als uitwonend geaccepteerd als hij kan aantonen dat het noodzakelijk of billijk is dat hij uitwonend is: bij overlijden van een ouder, verblijf van ouders in het buitenland, bij uit-huis plaatsing, als hij al meer dan een jaar zelfstandig woont.

Gehuwden of samenwonenden waarvan beiden of een van beiden jonger is dan 21 jaar krijgen minder Bijstand dan het normbedrag voor een gezin.

Schoolverlaters van 21 tot 27 jaar krijgen het eerste halfjaar na hun studie een uitkering

waarvan de hoogte is afgestemd op de hoogte van de studiefinanciering.

Vanaf januari 1993 hebben werkloze jongeren tot 21 jaar en schoolverlaters tot 21 jaar na een half jaar werkloosheid de verplichting werk te aanvaarden in het kader van de **Jeugdwerkgarantiewet**. Het is de bedoeling dat de leeftijdsgrens in de Jeugdgarantiewet elk jaar met één jaar omhoog gaat tot 27 jaar in 1998.

Schoolverlaters op wie de jeugdgarantiewet van toepassing is krijgen het eerste half jaar van hun werkloosheid geen uitkering. In dat halve jaar hebben de ouders wel recht op kinderbijslag.

De uitvoering van de wetgeving over jongeren en schoolverlaters is dermate gecompliceerd, dat de uitkeringsinstanties zelf de grootste moeilijkheden hebben om de vele (meer dan twintig) regelingen uit elkaar te houden en toe te passen. Er zal in deze brochure dan ook niet nader op worden ingegaan.

INKOMEN, VERMOGEN, EIGEN HUIS EN DE BIJSTAND

algemeen

Zoals hiervoor al meerdere malen is gezegd, wordt bij de verlening en vaststelling van de hoogte van de bijstand rekening gehouden met de inkomens- en vermogenspositie van de aanvrager(s). Bijstand wordt alleen verstrekt als men niet of niet geheel in staat is om zelfstandig in de algemene en/of bijzondere noodzakelijke kosten van bestaan van zichzelf en zijn eventuele gezin te voorzien. Met onderhoudsplichten wordt daarbij maar in beperkte mate rekening gehouden. Zo kunnen meerderjarige kinderen niet verplicht worden hun ouders te ondersteunen; omgekeerd geldt dat ook voor ouders ten aanzien van hun (meerderjarige) kinderen. Als er een onderhoudsplicht bestaat via bijv. een alimentatieverplichting of een onderhoudsplicht van ouders t.a.v. hun kinderen, dan worden deze verplichtingen uiteraard wel betrokken in de vaststelling van de hoogte van de bijstand.

vrijstelling en verrekening van inkomen

Om te voorkomen dat de bijstandstrekker 'de lust wordt ontnomen' om zelf weer geheel of gedeeltelijk in het eigen onderhoud te gaan voorzien, wordt niet het gehele inkomen op de bijstand in mindering gebracht. Althans, zolang de inkomsten minder zijn dan de bijstandsnorm. Van het geld dat de bijstandsontvanger verdient, wordt 25% niet van de bijstand afgetrokken. Deze 25% is aan en maximum gebonden: de bijstand en de verdiensten die men mag houden mogen niet meer dan 115% van de bijstandsnorm bedragen. Dus mag een gezin niet meer behouden dan f 264,05 en een alleenstaande niet meer dan f 184,83. Een één-oudergezin mag de eerste f 88,02 van wat de ouder verdient behouden.

In principe gelden deze regelingen slechts twee jaar, te rekenen vanaf de dag van de eerste

inkomensverwerving. Soms wordt de periode van twee jaar berekend als de optelsom van alle periodes dat inkomen is verworven, soms ook wordt de periode van twee jaar onderbroken met een periode van een half jaar, waarna de regeling weer opnieuw voor twee jaar wordt toegepast.

Kinderbijslag, huursubsidie, inkomen uit arbeid van minderjarige kinderen en rente uit het vrijgelaten bescheiden eigen vermogen worden niet met de bijstand verrekend. Ook beroepskostenvergoedingen van het Voorzieningsfonds voor Kunstenaars: het VVK, het Fonds voor de Beeldende Kunst en Vormgeving en andere fondsen worden niet verrekend voor zover ze geen inkomenscomponent bevatten.

De wet geeft geen duidelijke indicatie hoe verrekening plaats moet vinden als gedurende een bepaalde tijd voldoende geld wordt verdiend om in het eigen onderhoud te voorzien. In principe zou men dus voor die periode uit de bijstand kunnen, ongeacht de hoogte van de verdiensten en zonder dat verrekening achteraf plaatsvindt.

Om aan die onduidelijke situatie een einde te maken hebben een aantal Sociale Diensten gerechtelijke procedures aangespannen m.b.t. de hoogte van de verdiensten, de periode waarin die verdiensten zijn gemaakt en de periode dat uit hoofde daarvan geen beroep op de Sociale Dienst kan worden gedaan. Als gevolg van de uit deze procedures ontstane jurisprudentie worden de laatste tijd in het algemeen de volgende regels toegepast: Heeft men in een periode (minimaal één week) meer dan anderhalf maal het voor die periode geldende bijstandsbedrag verdiend, dan mag met het meerdere het bescheiden eigen vermogen worden aangevuld tot het maximale toelaatbare bedrag. Bij overschrijding van het toelaatbare eigen vermogen moet van de restverdiensten worden geleefd alvorens weer opnieuw bijstand verleend wordt. Er wordt dan van uitgegaan dat anderhalf maal het bijstandsbedrag per periode moet worden verbruikt alvorens weer recht op bijstand ontstaat.

vrijstelling van eigen vermogen

Allereerst wordt bij de vaststelling van het recht op en hoogte van de bijstand het vermogen, dat bestemd is voor opleiding of bedrijf, buiten beschouwing gelaten. Dit vermogen moet dan wel speciaal voor dat doel bepaald zijn en gebruikt worden en uit het oogpunt van bijstandsverlening verantwoord zijn. Zo is, als men onder de Rijksgroepregeling Zelfstandigen valt, een maximaal bedrijfsvermogen vastgesteld. Daarnaast is een zgn. bescheiden eigen vermogen vrijgelaten. Dat betekent dat per 1 januari 1993 gezinnen of daarmee gelijk gestelden een vrijgelaten eigen vermogen hebben van f 17.800,-. Voor alleenstaanden is dat f 8.900,-. Als het vermogen dient voor bijv. een oudedag-voorziening dan kan een hoger bedrag worden vrijgelaten.

Als men tijdens de uitkeringsperiode inkomen verwerft zonder dat daar arbeid tegenover

staat, zoals rente, giften en prijzen, dan kan dat gebruikt worden om het vermogen aan te vullen tot het maximum bedrag. Als men tijdelijk niet in een uitkering zit kan het eigen vermogen ook worden opgebouwd tot de hoogte van het vrij te laten bescheiden eigen vermogen.

eigen huis

Mensen die bijstand ontvangen en een eigen huis hebben vallen onder een aparte regeling: Het vrijgelaten bescheiden eigen vermogen wordt ongemoeid gelaten. Daarboven heeft de huiseigenaar recht op een extra vrijlating van f 15.000,-- van het vermogen in het eigen huis. Vervolgens is er nog een vrijlating van de helft van het meerdere vermogen dat hij in de woning heeft zitten: het verschil tussen de getaxeerde waarde van het huis en de hypotheekschuld. Het totale vrijgelaten vermogen mag voor gezinnen of vergelijkbare samenlevingsvormen niet meer zijn dan f 77.400,-- en voor alleenstaanden f 68.400,--. Al het meerder vermogen dat in het huis zit moet eerst worden 'opgegeten'. Daartoe wordt door de bijstand een krediethypotheek verstrekt ter hoogte van het op te eten bedrag. Deze hypotheek behoeft tijdens de periode dat bijstand wordt ontvangen niet te worden afgelost. Na de bijstandsperiode moet deze hypotheek tegen een rente van 8% in 25 jaar worden afgelost. Gedeeltelijk arbeidsongeschikte en oudere werknemers vallen buiten deze regeling omdat die een beroep kunnen doen op de IOAW, die geen vermogenstoets kent.

WERKEN MET BEHOUD VAN UITKERING

individuen

Werken zonder dat daarmee inkomen wordt verworven, dus met behoud van uitkering, is in het algemeen verboden. Er zijn een paar uitzonderingen:

- Onbetaalde werkzaamheden die men deed voordat men in de uitkering kwam, mogen gecontinueerd worden.
- Buiten de gebruikelijke werktijden voor het beroep waarvoor men bij het Arbeidsbureau staat ingeschreven mag gewerkt worden. (Dat levert voor uitvoerende kunstenaars niet veel soelaas op omdat er voor die beroepsgroep geen gebruikelijke werktijden zijn.)
- Wel mag een bijdrage worden geleverd aan het opluisteren van familiefeesten of overlijdensplechtigheden. Ook mag op liefdadigheidsbijeenkomsten worden opgetreden. Dit alles na melding bij de Sociale Dienst. De activiteiten moeten ook later op het werkbriefje worden vermeld.
- Het volgen van trainingen, opleidingen en workshops om het vak bij te houden of om de ambachtelijkheid verder te ontwikkelen zijn toegestaan.

Het medewerken aan demonstraties of stakingen is verboden. Repeteren wordt ook tot werk gerekend. Dagopleidingen zijn verboden. Het argument dat het repeteren en het opzetten van een productie in feite gerekend kan worden tot een sollicitatie-activiteit wordt niet geaccepteerd.

Het onbetaalde werk mag de kans op het vinden van betaald werk niet in de weg staan. Inschrijving bij het Arbeidsbureau en solliciteren blijft verplicht. Als de werkloosheid langer dan een jaar duurt en de uitzichten op betaald werk zijn niet of nauwelijks aanwezig, dan kan één jaar vrijstelling van sollicitatieplicht worden verleend.

Samengevat: de werkloze kunstenaar is in de praktijk wettelijk gezien feitelijk tot nietsdoen gedoemd en wordt geacht zich bezig te houden met het zoeken naar werk.

instellingen

Instellingen zonder een commercieële doelstelling die een ondernemingsplan kunnen opstellen waaruit inhoudelijk en financieel blijkt dat zij op termijn (gedeeltelijk) loonvormend zullen zijn, kunnen een aanvraag indienen bij Sociale Dienst om alle of een aantal medewerkers gedurende een bepaalde tijd met behoud van uitkering te laten werken.

De aanvraag moet schriftelijk worden ingediend en moet bestaan uit een beschrijving van de activiteiten of projecten, een lijst van medewerkers met naam en toenaam vermeld en een begroting. Uit de aanvraag moet blijken dat op niet al te lange termijn, bijv. een jaar zoveel inkomsten te verwachten zijn dat tenminste voor enkele medewerkers een arbeidsovereenkomst kan worden afgesloten. Verder moet worden aangetoond dat de prijs van het aangeboden product of dienst niet concurrerend is met instellingen die ook dergelijke producten of diensten aanbieden. Ook moet worden aangetoond dat de aangeboden producten of diensten niet al reeds overmatig op de markt worden aangeboden. Er moet een deugdelijke boekhouding worden bijgehouden en overlegd. Eventuele toestemming wordt meestal voor één jaar gegeven en kan daarna nog voor één of meerdere jaren worden verlengd. Elk jaar moet een nieuwe aanvraag worden ingediend en moet duidelijk worden gemaakt waarom loonvorming (nog) niet op zodanige wijze heeft plaats kunnen vinden dat werken met behoud van uitkering nog steeds noodzakelijk is om te kunnen functioneren. De toestemming geldt alleen voor de personen die in de aanvraag vermeld worden. De sollicitatieplicht blijft onverkort gelden.

Deze vorm van werken met behoud van uitkering wordt door tamelijk veel theatergroepen aangegrepen om legaal te kunnen functioneren. Voorwaarde, boven de hierboven genoemde, is wel dat de groep in de continuïteit functioneert, omdat alleen op deze wijze loonvorming kan worden verkregen; voor een ad-hoc activiteit kan in principe geen toe-

stemming worden verkregen.

Het gevaar bestaat dat medewerkers verplicht worden de groep te verlaten als hun passend werk wordt aangeboden: de sollicitatieplicht blijft immers gehandhaafd.

Instellingen zonder commercieel doel, waar reeds een aantal betaalde krachten in dienst zijn, kunnen ook toestemming krijgen om met vrijwilligers te werken. Aangetoond moet dan worden dat de financiële middelen ontoereikend zijn om voor het werk betaalde krachten in dienst te nemen. Verder moet aan de vrijwilligers een vorm van opleiding geboden kunnen worden, zodat zij door het werken bij de organisatie hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten. De vrijwilligers behoeven niet met naam en toenaam te worden vermeld. Meestal wordt toestemming gegeven om een bepaald aantal vrijwilligers voor een bepaald aantal uren in dienst te nemen. Er moet, ter bescherming van de vrijwilligers, door de instelling een verzekering worden afgesloten. De vrijwilligers mogen per maand een onkostenvergoeding van maximaal 150 gulden ontvangen. Deze vergoeding wordt niet met de bijstand verrekend. Dat gebeurt eerst wanneer er sprake is van hogere vergoedingen of andere inkomsten.

HET BIJSTANDSBESLUIT ZELFSTANDIGEN

algemeen

Onder zelfstandige wordt verstaan: iemand tussen de 18 en 65 jaar, die voor de voorziening in het bestaan, geheel of voor een belangrijk deel is aangewezen op arbeid in eigen bedrijf of beroep. Gelijkgesteld met de zelfstandige is degene die hetzij alleen, hetzij met anderen, zijn bedrijf of beroep uitoefent in de vorm van een samenwerkingsverband, bijv.: Vennootschap onder Firma, Stichting, Besloten Vennootschap, etc. Voorwaarde is wel dat er sprake is van volledige zeggenschap en dat men volledige financiële verantwoordelijkheid draagt.

Geheel of voor een aanmerkelijk deel aangewezen zijn op arbeid in eigen bedrijf of beroep, betekent dat voldoende inkomen wordt verkregen om te voorzien in de kosten van levensonderhoud en de kosten voor de voortzetting van het bedrijf of beroep. Dit wordt ook wel de levensvatbaarheids-eis genoemd. Zijn er tijdelijke financiële problemen dan kan een beroep op de bijstand worden gedaan in het kader van het Bijstandsbesluit Zelfstandigen: de BZ-regeling. Wordt dat beroep ingewilligd dan kan afhankelijk van de groep waarbij men wordt ingedeeld een bepaalde, maximale, tijd periodieke bijstand worden verstrekt en kan besloten worden een deel van het benodigde bedrijfskapitaal om niet of als leen-bijstand te verschaffen.

Er worden vier groepen onderscheiden:

- de gevestigde zelfstandige;
- de oudere zelfstandige;
- de beëindigende zelfstandige;
- de beginnende zelfstandige.

de gevestigde zelfstandige en de bz-regeling

BEDRIJFSKAPITAAL

De gevestigde zelfstandige kan voor een maximale periode van 12 maanden een beroep op de regeling doen. Een eventuele verlenging is mogelijk tot ten hoogste 24 maanden als kan worden aangetoond dat er externe omstandigheden van bijzondere aard aanwezig zijn. Hij kan een rentedragende lening van maximaal f 200.000,-- afsluiten als kan worden aangetoond dat dat geld nodig is voor de voortzetting van het bedrijf of beroep. De rente is 8% en de looptijd van de lening is hoogstens 10 jaar. Daalt het inkomen in het jaar waarin de rentedragende lening wordt gegeven of in het daaraan voorafgaande jaar beneden de bijstandsnorm, dan wordt de lening geheel of gedeeltelijk omgezet in een bedrag om niet. Als het inkomen doorlopend beneden de norm ligt dan wordt incidenteel een bijstand om niet tot een maximale hoogte van f 15.000,-- per jaar verleend. Daarna moet het bedrijf levensvatbaar zijn, m.a.w.: een beroep op deze mogelijkheid sluit die op een leenbijstand uit. De voorwaarden waaraan voldaan moet worden zijn:

- het bedrijf moet langer dan 1,5 jaar bestaan;
- er moet sprake zijn van tijdelijke financiële problemen;
- er vindt een beoordeling plaats door het IMK;
- er kan geen krediet van banken etc. worden verkregen;
- er is geen sprake van blijvende arbeidsongeschiktheid.

PERIODIEKE UITKERING

De periodieke uitkering is een aanvulling op het eigen inkomen om in de noodzakelijke kosten van levensonderhoud te kunnen voorzien. Deze wordt uitgekeerd als een bedrag om niet als:

- de duur van de uitkering hoogstens zes maanden is;
- het inkomen duurzaam beneden de jaarnorm ligt;
- de inkomensvorming over het jaar genomen regelmatig verloopt.

Wordt aan bovenstaande voorwaarden niet voldaan, dan wordt de periodieke uitkering in de vorm van een renteloze lening verstrekt in afwachting van de definitieve vaststelling, met terugwerkende kracht aan het einde van het (boek)jaar.

Ligt het jaarinkomen, samen met de uitkering, hoger dan de jaarnorm dan wordt het meer-

dere teruggevorderd en de rest van de uitkering omgezet in een bedrag om niet. Ligt het inkomen samen met de uitkering onder de jaarnorm dan wordt het aangevuld tot de jaarnorm en de uitkering in zijn geheel omgezet in een bedrag om niet.

de oudere zelfstandige en de bz-regeling

De oudere zelfstandige kan in de BZ-regeling voor een uitkeringsperiode tot aan zijn 65e jaar in aanmerking komen. Deze vorm van bijstand is al vanaf het 55e jaar aan te vragen.

De oudere zelfstandige kan een bijstand op grond van de algemene BZ-regeling krijgen (zie boven). Verder een bedrijfskapitaal om niet, als het eigen kapitaal minder bedraagt dan f 195.000,--. Is het bedrijfskapitaal hoger dan kan maximaal f 15.000,-- worden verkregen in de vorm van en renteloze lening.

Om voor de regeling in aanmerking te komen moet:

- het beroep tenminste 10 jaar regelmatig zijn uitgeoefend;
- er moet uit het bedrijf of beroep per jaar een gemiddeld inkomen van f 12.000,-- worden gehaald. Dit wordt beoordeeld door het IMK;
- de leeftijd van de aanvrager moet liggen tussen de 55 en 65 jaar.

de beëindigende zelfstandige en de bz-regeling

Deze zelfstandige krijgt binnen de BZ-regeling maximaal 12 maanden de tijd, afhankelijk van de aard van het beroep of bedrijf, om zijn activiteiten daarin te beëindigen. Hij krijgt geen geld om die beëindiging te financieren. Als voorwaarden worden gesteld:

- het beroep moet minstens 3 jaar voorafgaand aan de aanvraag zijn uitgeoefend;
- de activiteiten moeten binnen de 12 maanden beëindigd zijn.

De beëindigende zelfstandige heeft dus alleen maar recht op een bijstandsuitkering om in zijn levensonderhoud te voorzien.

de beginnende zelfstandige en de bz-regeling

De beginnende zelfstandige kan voor maximaal zes maanden een beroep op de BZ-regeling doen. Deze periode kan met zes maanden worden verlengd en bij uitzonderlijke omstandigheden nog eens met zes maanden. Hij kan een rentedragende geldlening krijgen van maximaal f 40.000,-- per bedrijf of beroep, dus ook per samenwerkingsverband. Bij de beginnende zelfstandige wordt de lening nooit om niet verstrekt.

De voorwaarden die gesteld worden zijn:

- er mogen slechts tijdelijke financiële problemen zijn;
- de levensvatbaarheid van het beroep of bedrijf moet worden beoordeeld door het Instituut voor het Midden en Kleinbedrijf, het IMK, aan de hand van een in te leveren ondernemingsplan;

(Bij beoordeling van de levensvatbaarheid worden inkomsten uit een dienstbetrekking of uitkering meegerekend. Ook het inkomen van een eventuele partner telt mee. Overige inkomsten worden voor 26% vrijgelaten)

- de Regeling Borgstelling MKB-kredieten mag niet van toepassing zijn. (Informatie bij Kamers van Koophandel)

uitkering op grond van de bz-regeling

Een uitkering in het levensonderhoud op grond van de BZ-regeling is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- een bijstand volgens de ABW/RWW norm;
- de premie particuliere ziektekostenverzekering;
- de eventuele premie daggeldverzekering tegen financiële gevolgen van arbeidsongeschiktheid.

Op de uitkering wordt het geschatte inkomen uit bedrijf of beroep, verminderd met 27% belastingreserve, gekort. Aan de hand van het jaarverslag wordt een beslissing genomen over de definitieve hoogte van de verleende bijstand. Het vermogen in het bedrijf of beroep wordt vrijgelaten.

plichten verbonden aan bz-regeling

Als men op grond van de BZ-regeling een uitkering ontvangt dan moet voldaan worden aan de volgende verplichtingen:

- er moet een (financiële)administratie worden gevoerd;
- als het bedrijf of beroep gedurende meer dan een halfjaar niet wordt uitgevoerd dan moet men zich inschrijven bij het arbeidsbureau, solliciteren en passende arbeid aanvaarden;
- men moet voldoen aan de voorwaarden tot het uitoefenen van doelmatige bedrijfsvoering.

conclusie

Omdat het beroep van podiumkunstenaar niet als zelfstandige maar altijd in loondienst moet worden uitgeoefend, kan deze in principe nooit een beroep doen op de BZ-regeling. Zodra naast de uitoefening van het beroep van podiumkunstenaar andere bedrijfsmatige activiteiten worden ontwikkeld, hetzij als individu, hetzij in een samenwerkingsverband, en die activiteiten kunnen aantoonbaar aan de eis van levensvatbaarheid voldoen, dan kan een beroep op de BZ-regeling nuttig zijn. Te denken valt hierbij aan werkzaamheden op het gebied van regie, dramaturgie, compositie, decorbouw, lichtontwerp, opzetten en/of begeleiden van theaterproducties, kunstzinnige vorming, (bedrijfs)training, etc. In dat

geval kan een kapitaalvoorziening op grond van de regeling wellicht net die steun geven, die bedrijfsmatig nodig is.

Iemand die zich alleen als zelfstandig kunstenaar profileert zal het economisch principe, (dus aantoonbare levensvatbaarheid van de beroepsuitoefening), moeilijk hard kunnen maken. Dus zal een beroep op de BZ-regeling in het algemeen niet worden gehonoreerd. Immers, periodes van zelfstandigheid, waarin voldoende eigen inkomsten worden verworven, zullen afgewisseld worden door periodes van marginale zelfstandigheid, waarin op zijn minst een beroep op aanvullende bijstand moet worden gedaan.

ANDERE REGELINGEN EN MOGELIJKE AFSPRAKEN

Met een aantal Sociale Diensten is het mogelijk afspraken te maken over de verrekening van inkomsten met gemaakte beroepskosten. Het betreft hier uitsluitend inkomsten uit het leveren van diensten (honoraria) en niet die uit dienstbetrekkingen waar een netto-loon wordt uitbetaald. Deze mogelijke regelingen en afspraken zijn ontstaan in de periode na de afschaffing van de Beeldende Kunst Regeling voor beeldende kunstenaars. In principe worden er drie regelingen gehanteerd:

- Bij incidentele opgave van inkomsten kan van die inkomsten eerst 20% worden afgetrokken om de kosten te dekken die nodig waren om die inkomsten te verwerven en vervolgens nog eens 25% voor de reservering t.b.v. de belastingen.
- Is aantoonbaar dat die kosten hoger zijn dan 20%, dan kan een hoger bedrag aan beroepskosten worden afgetrokken.
- Wordt een goede boekhouding bijgehouden dan kan eventueel een afrekening op jaar-basis worden afgesproken. Alle beroepskosten over een jaar worden dan in mindering gebracht op alle inkomsten over dat jaar, waarna verrekening plaatsvindt over het positieve resultaat.

Zoals gezegd gelden deze afspraken in principe alleen maar voor beeldend kunstenaars en zijn zij niet in alle gemeentes te maken. In Amsterdam en Rotterdam worden dergelijke afspraken echter ook met uitvoerende kunstenaars gemaakt, bijv. met dansers die lessen verzorgen en de kosten van inrichting en huur van een studio mogen verrekenen met de inkomsten uit het geven van de lessen. In bepaalde gevallen lijkt het dus ook voor podium-kunstenaars de moeite waard de mogelijkheden van dergelijke regelingen met de Sociale Dienst te bespreken.

TENSLOTTE

Zoals in het bovenstaande verschillende malen is vermeld is iemand die Bijstand krijgt verplicht om te solliciteren.

In eerste instantie krijgt men een zekere tijd (een half tot een jaar) de gelegenheid om binnen de sfeer van het eigen beroep te solliciteren. Als het niet lukt om voldoende werk te krijgen moet men zich zoals dat heet 'ruimer opstellen op de arbeidsmarkt'. Na ongeveer anderhalf tot twee jaar kan men verplicht worden om zich om te laten scholen.

Met het in werking treden van de Nieuwe Algemene Bijstandswet waarvan in de inleiding tot deze brochure wordt gerept, zullen er door het Ministerie van SOZAWE strengere eisen worden gesteld aan de Gemeentes m.b.t. de bijstandsverlening, opleggen van sancties, opsporen en bestraffen van fraude, verhaal en ook het hanteren van speciale regels voor bepaalde groepen van bijstandsgerechtigden, zoals kunstenaars. Dat kan betekenen dat bovenstaande regelingen geheel of gedeeltelijk weer komen te vervallen of aan strengere eisen worden gebonden. Ook zal er strenger de hand worden gehouden aan de sollicitatieplicht, zodat het veelvuldig voorkomen van langdurig werken met behoud van uitkering hoogstwaarschijnlijk tot het verleden zal gaan behoren.

Omdat de huidige en toekomstige regelingen bij consequente toepassing desastreuze gevolgen hebben voor de beroepsuitoefening van vele kunstenaars, hebben de gezamenlijke kunstenaarsorganisaties de BZ-regeling zodanig aangepast dat zij toegepast kan worden op zowel scheppende als uitvoerende kunstenaars. Bij toepassing van die regeling wordt het voor kunstenaars mogelijk om er minimaal drie jaar over te doen om een beroepspraktijk op te zetten waarmee zij grotendeels in hun eigen onderhoud kunnen voorzien. Of deze regeling bij Kabinet en Kamer in goede aarde valt is nog niet te zeggen. Als dat niet het geval mocht zijn, dan ziet het er voor kunstenaars, die regelmatig afhankelijk zijn van de bijstand, niet rooskleurig uit.